

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20.000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Λαμβέρρη διευθύνοντος.

Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Ἀπέναντι τῶν μεγάλων ὀγκῶν τοῦ διεθνοῦς πληθυσμοῦ ὁ ἀναμετρῶν τὰς ἀριθμητικὰς ἡμῶν δυνάμεις διακαίως εὐρίσκει αὐτὰς μικράς, ἐλαχίστας. Γινόμεθα ὅμως ἀμέσως ὑπερήφανοι ὅταν ἀναλογισθῶμεν ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ ἀφορμαὶ τῆς μειώσεως τοῦ ἐθνικοῦ πληθυσμοῦ.

Ποῖος θὰ ἐπεχίρει τι κατὰ τῆς ζωῆς τῶν πᾶππων καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἀν οὗτοι, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἐδέχοντο νὰ γίνωσι πειθήνια τῶν δεσποτῶν αὐτῶν ὄργανα; Ἐπὶ τέσσαρας ὁλοκλήρους αἰῶνας ἡ κατὰ τῆς ἐθνικῆς ὀφείας ἀπέκοπτε τοὺς ἀναβάλλοντας βλαστὰς τῶν ἐλληνικῶν δένδρων, ἀλλὰ συνηθέστατα ἀπέσπα ταῦτα πρόρριζα καὶ τὰ ἔρριπτεν ἐπὶ τῆς πυρᾶς. Ἀλλὰ διατὶ νὰ ἐπαναλάβωμεν πάλιν τὰς τόσον γνωστὰς καὶ τόσον βαθέως ἐγκεχαραγμένας ἐν πάσῃ ἐλληνικῇ καρδίᾳ ἱστορίας τῶν ἐθνικῶν δοκιμασιῶν; Ἡ μὴ ἐτελείωσαν αὗται;

Ἀληθῶς εἴμεθα ὀλίγοι. Ἀλλὰ μὴ πειθαρχοῦντες τοῦλάχιστον παρουσιάζομεν τὴν συνοχήν καὶ πειθαρχίαν μικρὰς μὲν, ἀλλὰ συμπαγοῦς φάλαγγος;

Ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ κοινότητι, ἐν τῇ μεγαλοπόλει, ἐν τῷ κράτει, ἐν τῇ Γένει, πανταχοῦ, εἶναι ἀδύνατον νὰ παρέλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ μὴ θρηνήσωμεν διὰ μίαν ἀπειθαρχίαν ἐκδήλωσιν. Ποῦ ἄρα γε πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν τοῦ φαινομένου τὴν ἀφορμὴν; Εἰς τὴν φύσιν, τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἀγωγὴν ἢ τὴν κακὴν μας τύχην; Ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις καὶ ὁ χαρακτῆρ μὴ δὲν δαμάζονται ὑπὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ μὴ τὸ μορμολύκειον τῆς κακῆς τύχης δὲν εἶναι πάντοτε τῶν ἀνικάνων ἢ δικαιολογία;

Εἰς τὴν ἀγωγὴν λοιπὸν ἀς ζητηθῇ ἡ κυρία τῆς τοιαύτης ἡμῶν ἀσθενείας ἀφορμὴ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐντεταλμένοις τὰ τῆς ἀγωγῆς ἀς ἀξιόσωμεν τὴν θεραπείαν.

Τὸ εἶπομεν καὶ ἄλλοτε. Ἄν οἱ διδάσκαλοι τῆς γενεᾶς ἡμῶν εἶχον βαθεῖαν τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος τούτου τὰ ἀποτελέσματα τῆς δοθείσης εἰς ἡμᾶς ἀγωγῆς δὲν θὰ ἦσαν τόσον ἀξιοθρήνητα.

Δὲν θὰ ἐξηκολουθοῦμεν νὰ θεωρῶμεν καὶ τῶρα ἀκόμη τοὺς ἀρχοντας ἡμῶν ὡς ἐχθροὺς, ὡς κατακτητὰς, ὡς συνεχίζοντας τὴν παράδοσιν τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως. Δὲν θὰ ἐξηκολουθοῦμεν νὰ θεωρῶμεν τὸ δημόσιον χρήμα ὡς ξένον, ὡς ἀδέσποτον, ὡς ἐχθρικόν καὶ δὲν θὰ ὑπελαμβάνομεν ὡς ἀρματωλικὸν ἀνδραγαθίαν τὴν διαρπαγὴν τοῦ διὰ τῆς καταστρατηγῆσεως τῶν φορολογικῶν καὶ τῶν λαθρεμπορικῶν ἐπινοιῶν μας.

Θεμελιῶται ἀληθοῦς πειθαρχίας μόνον λοιπὸν οἱ διδάσκαλοι δύνανται ν' ἀναδειχθῶσι καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν θὰ καρποφορήσῃ αἰσίως ἀν διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τῆς ἀγάπης θεμελιωθῇ ἐπὶ τῆς φιλοπατρίας, ἥτις ἀπεδείχθη διὰ τῶν αἰώνων ἀδαμαντωρυχεῖον ἀνεξάντλητον ἀφοσιώσεων καὶ ἐθελουσιῶν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα.

(Ματθ. 4, 12—17).

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ¹ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ² καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρετ ³ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ, ⁴ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου ⁵ τοῦ Προφήτου λέγοντος· γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, ⁶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ⁷ ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει· εἶδε φῶς μέγα, ⁸ καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου ⁹ φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρῦσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ¹⁰ ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Σημειώσεις,

1) Παρὰ τὸ ὅτι ἡμεῖς τὴν φυλακὴν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου. 2) Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐνθα εἶχε προετοιμάσει τὸ εὐαγγέλιον ὁ Ἰωάννης. 3) Ἡ Ναζαρετ ἦτο μικρὰ πόλις καὶ ἀκκατάλητος, δι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς κατέστησε τόπον διαμονῆς κυριώτερον τὴν Καπερναοὺμ, προσφορώτερον ὡς κέντρον τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ ἐργασίας αὐτοῦ. 4) Καπερναοὺμ πόλις κειμένη κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ ἐπὶ τῆς ἐμπορικῆς ὁδοῦ μεταξὺ Δαμασκού καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. 5) Ὁ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου. Ὡς ἐδηλώθη ὑπὸ τῶν προφητῶν ἡ ἐν Βηθλεὲμ γέννησις τοῦ Σωτῆρος, οὕτω προηγγέλθη καὶ ἡ πρὸς ἑναρξίν τοῦ κηρυγματος ἀλλαγὴ τῆς κατοικίας αὐτοῦ. 6) Ὁ δὲν ὑπὸ τὴν θαλάσσης παρὰ τὴν θαλάσσαν τῆς Τιβεριάδος. 7) Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν διότι κατοικεῖτο ὑπὸ πολλῶν ἐθνικῶν καὶ ἀλλοφύλων. 8) Φῶς μέγα=ὁ Σωτὴρ ἡμῶν. 9) Ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου=Ἡ ἀγνοία ἢ σκοτιζούσα τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου. 10) Μετανοεῖτε κ.λπ. ὁ Ἰησοῦς ἀρχεται τοῦ κηρυγματος διὰ τῆς αὐτῆς τοῦ Ἰωάννου ἐκφράσεως.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου Δ. 17—18

Δέσμος ἐν Ρώμῃ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ποία ἡ ἀληθὴς ἀξία τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων.

Ἐκκεκτος, λέγει, χριστιανὸς κατὰ τὴν μικρὰν ἢ τὴν μεγάλην ἀρετὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ἔλαβε καὶ ἐν πνευματικῶν χαρισμάτων, τὸ ὅποσον ὁ Χριστὸς τῷ ἔδωκε δωρεάν. Ἀλλὰ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, δὲν ἔχουν σκοπὸν ν' ἀναδείξουν τὸν ἑνα ἀνώτερον τοῦ ἄλλου. Οὔτε πάλιν πρέπει νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀφορμὴ εἰς φιλονικίας καὶ ἐρίδας. Ὁ Χριστὸς, ὁ ὅποτος τὰ ἔδωκεν, εἶχε σκοπὸν ἄλλον πολὺ ὑψηλότερον. Διὰ νὰ δείξῃ δὲ πόσον ἀτοπὸν εἶναι νὰ ὑπερηφανεύηται κανεὶς καὶ νὰ κομπάζῃ διὰ πράγματα, τὰ ὅποια τοῦ ἐδόθησαν δωρεάν διὰ νὰ

* Ἰδε καὶ φύλλον Πατρίων ἀρ. 44 τοῦ 1911.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

τὰ χρησιμοποίησις εἰς ὑψηλότερον σκοπόν, ἀρχίζει ὁ ἴδιος καὶ καυχᾶται διὰ τὰ δεσμά του. Δὲν καυχᾶται διὰ τὴν ἀποστολικὴν του ἀξίαν. Δὲν καυχᾶται διὰ τὰς ἀποκαλύψεις καὶ ὁπτασίας. Δὲν καυχᾶται μετὰ τὰ τόσα θύματα, ὅπου, μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἔκαμεν, οὔτε διότι ἀνέβη μέχρι τρίτου οὐρανοῦ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα. Ἀλλὰ καυχᾶται διὰ τὰ δεσμά του. Καὶ πράγματι· αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια δύναται καὶ ἀρεῖται νὰ καυχᾶται ὁ ἀληθὴς μαθητὴς τοῦ Κυρίου. Οἱ δαυροὶ, οἱ προπηλακισμοί, αἱ ὕβρεις, αἱ ἀτιμώσεις διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ εἶναι αἱ λαμπρότεραι ἀφορμαί, διὰ τὰς ὁποίας ἡμπορεῖ νὰ χαίρῃ καὶ νὰ καυχᾶται ὁ ἀληθὴς Χριστιανός.

Ἀκολούθως θέτει κατὰ τάξιν τὰ πνευματικὰ χαρίσματα. Καὶ πρῶτον πρῶτον θέτει τὸ Ἀποστολικὸν. Βεβαίως τὸ ἀποστολικὸν χάρισμα ἢ ἀποστολικὴ ἀξία, τὸ νὰ εἶναι δηλ. κανεὶς Ἀπόστολος, εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀξία, ἡ μεγαλυτέρα δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Χριστοῦ, ἦσαν οἱ συνεργάται του ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐπομένως οἱ προνομιοῦχοι διαδόχοί του. Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔθεσε πρῶτον τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα καὶ διὰ ἕνα ἄλλον σκοπόν. Διὰ νὰ διδάξῃ εἰς τοὺς χριστιανούς τὴν ταπεινοφροσύνην. Ὡς νὰ εἴπῃ· ἰδοὺ ἐγώ, ὁ ὁποῖος κατέχω τὸ πρῶτον ἀξίωμα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ οὐδέποτε ἐκαυχῆσθην οὔτε ὑπερηφανεύσθην δι' αὐτό. Τούναντίον μάλιστα· τὸ ἀξίωμα μου αὐτὸ μὲ ἐνθυμίζει τὰ δυσχερῆ καθήκοντα, μὲ τὰ ὅποια συνδέεται καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν τολμῶ νὰ ὑπερηφανεύθω. Τὸ ἴδιον λοιπὸν κάμετε καὶ σεῖς. Τὰ χαρίσματα, τὰ ὅποια σᾶς ἐδόθησαν, σᾶς ἐδόθησαν δι' ἕνα σκοπόν. Καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς εἶναι τριπλὸς ἥτοι 1) ὁ καταργισμὸς τῶν ἁγίων, τ. ἔ. ἡ τελειοποίησις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. 2) Τὸ ἔργον οἰκονομίας τ. ἔ. ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς λοιπῆς διακυβερνήσεως ἱκανοποίησις ὅλων τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν χριστιανῶν καὶ 3) ἡ οἰκοδομὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἥτοι ἡ ἐξάπλωσις τῆς Χρ. θρησκείας διὰ τοῦ κηρύγματος εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ ὕψιστος δὲ καὶ τελικὸς σκοπὸς ὅλων τῶν θεῶν χαρισμάτων εἶναι νὰ καταντήσωμεν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἢ μᾶλλον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ νὰ ἔχωμεν μίαν ὁμοφροσύνην ὅσον ἀφορᾷ τὴν πίστιν. Διότι πραγματικῶς, εἰς Θεὸς εἶναι ὁ ἀληθινός, μία κοινὴ πίστις εἶναι ὅλων τῶν χριστιανῶν καὶ ἐν εἶναι τὸ βάπτισμα. Ἐπομένως ὅλοι εἶναι ἀδελφοὶ καὶ ἀποτελοῦσι μίαν ἐνότητα. Αὐτὸν λοιπὸν τὸν σκοπὸν μὲ ὅλην σας τὴν δύναμιν προσπαθήσατε νὰ ἐπιτύχητε.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ

Ἀπόφ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν πέντε ποτάμια πέρανα, τὰ πέντ' ἀράδ' ἀράδα· τὸνα ποτάμ' ἦταν ὁλόθ, ὁλόθ κ' αἵματωμένο, κ' ἐγὼ μαῦρος ἐφώναξα, ὅσο κι' ἂν ἤμπορεῖσα· — «Παιδιά μου, κάμετε καρδιά, καὶ πέρα νὰ ριχθῶμε, τοὺς Τούρκους θὰ βαρέσωμε, θὰ πάρωμε καὶ σκλάβους.» Κι' ἀπὸ τὸν ὕπνο ὑπνῆσα, σὺν τρομαγμένῳ λάφῃ, κι' ἀκούω μιά φιλὴ φωνή, φιλὴ κι' ἀνδρεωμένη· τὸ καρποῦλι φώναζε, τὸ καρποῦλι κλάει· — «Γιὰ σῆκου, Κατσαντώνη μου, γιὰ σῆκου, καπετάνε, μὰς πρὸδωκαν μὰς πλάκωσαν οἱ σκυλοαρχάνται!» — «Μὲ τί ποδάρια νὰ σταθῶ, μὲ τί χέρι νὰ πιάσω τὸ ἔρμιο τουφέκι μου καὶ τὸ μαῦρο σπαθί μου!» — «Ἐλα, Γεωργάκη ἀδελφέ, κι' ἔπαρε τὸ κεφάλι νὰ μὴ τὸ πάγουν στὸν πασσάλ, στὸ σκυλὸ τὸ Βελῦρη. Σὺρε νὰ βρῆς τὸ κῆλι μου, νὰ βρῆς τὸ Λεπενιώτην. Τί νὰ σὲ κάμω, Σούρ-ἄγ᾽ πέντε γροσιῶν Ἀράπη! Ἀνάθεμα τὴν εὐλογία ποῦ μ' ἔκανε κουσάρι καὶ σ' ἔδειξε, παλῆτοῦρκε, ποῖς εἶν' ὁ Κατσαντώνης. Ἀφί'ν' ὁπίσω τὰ παιδιά κι' αὐτὸ τὸν Λεπενιώτη νὰ ἐξαγοράσ' τὸ αἷμά μου μὲ τούρκικα κεφάλια.

Νομίζω, ὅτι τὸν βλέπω ἀκόμη μὲ τὸ ὕψηλόν καὶ εὐθυτενὲς τοῦ ἀνάστημα, τὴν μακρὰν λευκὴν γενειάδα καὶ τὸ γλυκὺ ἀλλὰ μελαγχολικὸν βλέμμα, δι' οὗ περιέβλεπε μικροὺς καὶ μεγάλους, ἀδελφὴν τοῦ τὴν γενεάν· ὅπως ἔλεγε παρόμοιος πρὸς τοὺς ἱερούς ἐκείνους πατριάρχας, ὧν μὰς δ' ἐφύλαξαν τὰς εἰκόνας αἱ Γραφαί.

Καὶ νομίζω, ὅτι ἀκούω ἀκόμη τὴν σιγαλὴν ἀλλ' εὐκρινῇ φωνήν, δι' ἣς ἐτόνιζε πλειότερον ἐκάστην λέξιν, ὡς εἰ ἐφοβείτο μὴ δὲν τὴν ἐπαναλάβῃ πλέον, ὅπως καὶ προσήλου ἀτενέστερον ἕκαστον βλέμμα του, ὡς νὰ ἦτο τοῦτο βλέμμα ἀποχαιρετισμοῦ, . . . τὸ τελευταῖον.

Ἀπὸ τινων ἡμερῶν ὁ Παππὸς εἶχε τι τὸ μυστηριώδες. Ἐξήρχετο τακτικῶς περιφρονῶν τὴν κακοκαιρίαν, ὅταν δὲ ἐπέστρεφεν ἐκράτει ὑπὸ τὸ ἐπανωφύριόν του δῆμα τι, ὅπερ ἐπιμελῶς ἔκρυπτεν ἐν τῷ δωματίῳ του. Εὐκόλως ἐμμαντεύσαμεν τὰ περιεχόμενα τῶν δεμάτων, διότι προσήγγιζεν ἡ πρώτη τοῦ ἔτους, καίτοι εἰς τὰ δῶρα αὐτῆς δὲν ἔδιδε πολλὴν σημασίαν ἄλλοτε ὁ Παππὸς. Ἀκατάληπτος ὅμως ἦτο ἡ προσήλωσίς του εἰς σκέψιν τινὰ ἀγνωστον, ἢ βραχυλογία του, ἢ ἐπιδίωξις τῆς μοναξίας καὶ ψιθυρισμοῖ τινες, οὓς ἠκούομεν ἔξωθεν τοῦ δωματίου του. Προδήλως ὠμίλει μόνος του. Ὁ δὲ ὑπέθετέ τις, ὅτι ἐτοιμάζει δημοσίαν ἀγορεύσιν ὅπως ἔκαμνεν ὅτε ἦτο νέος.

Τὴν ὁγδὸν πρῶτην ὥραν τῆς πρωτοχρονιάς, μὰς ἐκάλεσεν ὅλους ὁμοῦ εἰς τὸ δωμάτιόν του. Εἶχε τι τὸ παράδοξον ἢ ταυτόχρονον πρόσκλησις καὶ μὰς συνεκίνησεν· ἐσπεύσαμεν καὶ εὗρομεν τὸν Παπποὺν καθήμενον πρὸ τῆς μεγάλης τραπέζης του, κάτωθεν τῆς ὁποίας ἐν τάξει ἦσαν τοποθετημένα τὰ διάφορα δῶρα ἐντὸς τῶν χαρτίνων περικαλυμμάτων τῶν. Ἠσπάσθημεν πάντες μετὰ σεβασμοῦ καὶ στοργῆς τὴν προτεινομένην δεξιάν του, ἐκεῖνος δὲ κατεφίλει ἡμᾶς εἰς τὸ μὲτωπον καὶ τὰς παρειάς. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφίλημά του ἦτο, ὅπως αἱ λέξεις, ὅπως τὰ βλέμματά του, βραδύ, παραρτεταμένον . . .

Ὅτε ἐκαθήσαμεν, ὁ Παππὸς ἠγέρθη, ἐκάλεσε πλησίον του τὸν μικρότερον ἐγγονόν του ἵνα ἐγείρῃ κάτωθεν τὰ δῶρα καὶ λαβὼν ὕψος ἐπίστημον :

— Παιδιά μου καὶ ἐγγόνια μου, εἶπε διὰ φωνῆς τρεμοῦσης ἐκ τῆς συγκινήσεως· νὰ ζήσετε ὅσον ἐζήσα ἐγὼ καὶ νὰ δῆτε παιδιά καὶ ἐγγόνια σὺν καὶ τὰ δικά μου.

Ἐδακρύσαμεν ὅλοι καὶ ἀντηλλάξαμεν βλέμματὰ συνεννόησεως, ὅπως εἰ δυνατόν, τὸν ἐμποδίσωμεν νὰ συγκινήται.

— Ἐννοία σας, εἶπεν ἐννοήσας. Βαστῶ καλά. Δὲν εἰμ' ἐγὼ ποῦ κλαίω. Ἐσεῖς κλαίτε. Καὶ ἐξηκολούθησε·

«Μὴ μὲ διακόψῃ κανεὶς γιατί φοβοῦμαι μὴ χάσω τὴ σειρά.»

«Ἐλα, Μανώλη, πρωτογουέ μου. Πάρε αὐτὸ τὸ πορτοφόλι καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι τὰ χρήματα ὅπου θὰ βῇς μέσα σου τὰ δίδει ὁ Θεὸς γιὰ νὰ τὰ μοιράζεσαι μὲ τοὺς φτωχοὺς.»

«Ἐλα, κόρη μου Μαρία, πάρε αὐτὴ τὴν εἰκόνα τῆς Παπαγίας· εἶσαι μὲν καὶ ἔχεις τὴν μεγαλυτέραν ἀνάγκη της. Ἡ χάρις της ἐστερέωσε καὶ ἐμεγάλωσε τὸ σπῖτι μας. Εἰ τὴν ἀγάπη της θὰ βρῖσκης τὴ δύναμιν νὰ παρηγορᾷς καὶ τὴ δύναμιν νὰ ὑποφέρεις.»

«Ἐλά, γαμπρέ μου Μιχαήλ. Ὡς τώρα σοῦ ἔδωσα τὴν κόρη μου καὶ τὴν εὐχή μου. Ὅ,τι καλύτερο εἶχα. Ἐπ' εἶσαι ἄνθρωπος τῶν γράμμάτων. Πάρε αὐτὴν τὴν πένα καὶ μὴν ξεχνᾷς πῶς μὲ αὐτὴ καὶ κάθε κακὸ μπορεῖ νὰ κίμῃ καὶ νεῖς καὶ κάθε καλὸ. Καμμιὰ καρδιά θὰ μὴ πονέσῃ μὲ τὴν πένα σου. Ἡ σκληραγεία νὰ μαλακώνουν καὶ νὰ γίνονται καὶ λαίς. Ἡ καλὰ νὰ γίνονται καλύτεραις.

«Ἐλα, κόρη μου Ἐλένη. Πάρε αὐτὰ τὰ γυαλιά. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ βλέπουν πολλὸ κοντὰ, ἀπὸ τὴν ἄλλη πολὺ μακριὰ. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ νὰ βλέπῃς κοντὰ τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων καὶ νὰ πηγαίνῃς νὰ τοὺς βοηθᾷς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ βλέπῃς μακριὰ κάθε κακὸ ἀπὸ σένα κι' ἀπὸ τὰ παιδιά σου.

«Καὶ τώρα ἐσεῖς, διπλὰ μου παιδιά καὶ ἀγαπημένα μου ἐγγόνια.

«Ἐλα, Κωστῆ μου. Πάρε αὐτὸ τὸ μεγάλο ρολόι. Αὐτὸ θὰ σοῦ δείχνῃ πῶς ἡ ὥρα καὶ ἡ μέρις περνοῦν καὶ μόνον ἕνα μένει : Τὸ καλὸ, ὅπου κἀμνε κανεὶς. Αὐτὸ θὰ σοῦ δείχνῃ καὶ ἄλλο. Ὅταν δουλεύῃ τὸ ρολόι τότε μόνον γυρίζουν καὶ τὸ βλέπουν. Καὶ ὅταν ἐργάζεται ὁ ἄνθρωπος, τότε μόνον εἶναι ἄνθρωπος.

«Ἐλα, ἔμμορφή μου Εἰρήνη, εἰκόνα ζωντανῇ τῆς γιγαγίας σου. Πάρε αὐτὸ τὸ βιβλίον. Μὴ τὸ κυττάζῃς ποῦ δὲν εἶναι χρυσοδεμένο. Ἀλλοῖμονο σ' ἐκείνους ποῦ θέλουν τὸ χρυσάφι μόνον ἀπ' ὅξω ἀπὸ τὰ βιβλία. Αὐτὸ θὰ σὲ μάθῃ πῶς ἐξοῦσαν ἡ μητέρες μας καὶ πῶς εὗρισκαν τὴν εὐτυχία μόνον μέσα στὸ σπῖτι των.

«Ἐλα, Στέφανε, πάρε αὐτὸ τὸ σπαθί. Εἶναι ψεύτικο, μὰ γρήγορα θὰ φορέσῃς καὶ ἀληθινὸ. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴν κἀνουν καὶ τὰ δυὸ τὴν ἴδια ἀστείαν ἐντύπωσι. . . Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἀξιώσῃ νὰ τὸ σηκώσῃς στὴν Πόλιν γυμνὸ καὶ ὄχι νὰ τὸ σέρνῃς ντυμένο . . . μὴν κρυολογήσῃς . . . στὴν Ἀθήνα.

«Ἐλα Σοφία μου. Πάρε αὐτὴ τὴν ἐλαστικὴν κοῦκλα. Βλέπεις τί μεγάλη ποῦ εἶναι ; Ἰδέ, ὅσο καὶ ἂν τὴν διπλώσῃς γυρίζει καὶ στέκεται ὀρθή. Ἐτσι πρέπει νὰ εἶσαι καὶ σύ. Καὶ ἂν κάθε ἀνθρώπινη δυστυχία σὲ εὕρῃ, ἀμέσως νὰ σηκώ-νεσαι καὶ νὰ μὴν ἀπελπίζῃσαι καὶ ὁ Θεὸς θὰ σὲ βοηθᾷ.

«Ἐλα, μικρή μου Μαρία. Πάρε αὐτὸ τὸ χρυσὸ βραχιολάκι. Αὐτὸ θὰ σοῦ μάθῃ ἕνα πολὺ μεγάλο μάθημα. Βλέπεις πῶς λάμπει καὶ γελά τὸν κόσμον, ὅτι τάχα εἶνε χρυσὸ ; Ὑστερὰ ἀπὸ λίγαις μέραις νὰ δῇς ποῦ θὰ εἶναι μαῦρο καὶ γιὰ πέ-ταμα. Ἐτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος ποῦ λέγει ψεύματα. Λάμπει γιὰ μιὰ στιγμὴ, μὰ ἔπειτα ὁ κόσμος τὸν καταλαβαίνει καὶ τὸν περιφρονεῖ. Ἐσὺ νὰ ἔχῃς εἰς τὸ χέρι σου πάντοτε ἕνα χρυσὸ βραχιόλι : τὴν Ἀλήθειαν. Καὶ σύ, καὶ ὅλοι σας».

Ἐλα, καὶ σύ, Χρῆστό μου, μικρὸ μου πολυκαταπνέμενο. Πάρε αὐτὸ τὸ καρδί. Πολλὰς φορὰς θὰ ταξιδεύῃς μὲ τέτοια μεγάλα καὶ πολλὰς φορὰς θὰ πᾶς σὲ μακριὰ μέρη. Ὅπου καὶ ἂν πᾶς, ὅπου κι' ἂν εἶσαι, πτωχὸς ἢ πλούσιος, τυραννισμένος ἢ εὐτυχής, μὴ ξεχνᾷς, ποτέ, πῶς εἶσαι μίᾳ ἢ μάνᾳ μας, ἡ πατρίδα...»

Νομίζω, ὅτι τὸν βλέπω, ὅτι τὸν ἀκούω ἀκόμη... καὶ μάλιστα τώρα, ὅτε ἦλθε πάλιν ἡ πρωτοχρονιά. Ἀλλὰ ὁ Παππὸς ἐφέτο δὲν μὰς ἔκαμε ἄλλο δῶρον ἐκτὸς τῆς εὐλογίας του ἀπ' καὶ ἐπάνω... διότι δὲν ζῇ πλέον, εἶναι ἀποθνήσκων.

Ἀλλ' ἐνθυμούμεθα ὅλοι τὰς συμβουλὰς του καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ δῶρα τὰ ἀθάνατα, τὰ ὅποια θὰ ζῶσιν ὅσον καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσον σεῖς, οἱ ὁποῖοι τὰ ἀκούετε.

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

ΠΡΟ ΕΝΝΕΝΗΚΟΝΤΑ ΧΡΟΝΩΝ

(1 Ἰανουαρίου 1822—1 Ἰανουαρίου 1912)

Ἦσαν καὶ ἄλλοι βεβακύνοντες, ὅτι καθ' ἃ εἶχον ἀκούσει, ὄρθη πολλάκις κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης εἰς τὰς ὑψηλότητας κορυφῶν τῶν ὀρέων γονυπετής καὶ προσευχόμενος ἀπροσδοκῆτως τότε λευκὴ νεφέλη κατερχομένη ἐκ τοῦ ὕψους

ἐκάλυπτε τὸν γέροντα καὶ μετ' ὀλίγον νέφος καὶ ἄνθρωπος ἠφάνιζοντο μυστηριώδως, ἐνῷ εἰς τὰς ἀφεστῶσας προφυλακὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ προέκυπτεν αἰφνης ὁ μυστηριώδης ἀνὴρ τὸν σταυρὸν φέρων ἀνὰ χεῖρας, ἐξάπτων τοὺς Χριστιανούς, ἐξομολογῶν τοὺς τραυματίας, καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν φονευθέντων. Πολλοὶ ἐπίστευον, ὅτι ὁ παράδοξος ἐκεῖνος γέρον ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀνευ ἄρτου καὶ ὕδατος, ὅτι ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὰς κινδυνωδεστέρας τῶν πληγῶν, καὶ νὰ μετατρέψῃ τὰς τύχας τοῦ πολέμου δωρούμενος τὴν νίκην, καθ' ἣν στιγμὴν ἐνεσηπτεν ὁ πανικός καὶ ἡ ἥττα.

Ἡ εἰσόδος τοῦ μυστηριώδους προσώπου ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς Συνελεύσεως παρήγαγε βαθεῖαν ἐκπληξιν καὶ συγκίνησιν. Ἀπὸ ἱκάνου ἤδη χρόνου οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος εἶχε φανῇ ἡγνόνου μάλιστα καὶ ἀν' ἑξῆς. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ παραδόξου ἀνδρός, ἐχαρτίστη ἐν τούτοις ὡς οἰωνὸς ἀριστος. Τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη του εἶχε διαδοθῇ πανταχοῦ τῶν στρατοπέδων· θεωρεῖτο σύμβολον νίκης καὶ ἀγγελος ὑψίστων καὶ σοβαρῶν τάτων ἀποφάσεων. Οἱ πληρεξούσιοι προσέδεδεσαν ἀλλήλους, οἱ δὲ περὶ ὑψώθησαν ἐπὶ τῶν πτερυνῶν των περνώμενοι νὰ ἴδωσιν αὐτόν· ἀλλ' ὁ γέρον ἐμενεν ἀδιάφορος. Ἐνόμιζε τις, ὅτι κατενόει τὴν ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑπεροχὴν του, καὶ ἔχαρε βλέπων τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἐρμηνευομένην ὡς προάγγελον μεγάλου καὶ εὐτυχὸς γεγονότος.

Εἶχε καταπαύσει μικρὸν ἢ ἐκ τῆς εἰσόδου τοῦ γέροντος ἐντύπωσις, ὅτε οἱ πληρεξούσιοι ἐσπευσαν εἰς τὸ πρῶτον τοῦ προέδρου σημειῶν νὰ καταλάβωσι τὰς τεταγμένας αὐτοῖς θέσεις. Ἐν τοῖς χρόνοις ἐκεῖνοις τῆς ἀπλότητος, ὅτε νοθογενὴς πολιτισμὸς δὲν εἶχε μολύνει τὰς ἀκραίους τῶν αἰσθημάτων πηγὰς, οὐδὲ ἀνάγκαι ἀδυσώπητοι συνέτριβον τὸ ἄτομον καὶ τὴν οἰκογένειαν, δὲν ὑπῆρχεν ἐπίδειξις ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ, οὔτε ἠθοφθόρος πολυτέλεια ἐν τῷ ἰδιωτικῷ. Οἱ λίθοι ἦσαν τὰ ἀναπαυτικά τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τῆς πατρίδος ἐδώλια καὶ ἐπὶ τούτων καθεζόμενοι ἐκεῖνοι ἐβουλεύοντο περὶ τῶν τυχῶν τῆς Πατρίδος, μὲ σύνεσιν Νέσπορος καὶ ἀπόφασιν Κόδρου.

Ἡ φωνὴ τοῦ Προέδρου ἀνῆγγελε τὴν ἐναρεῖν τῶν ἐργασίων. Ἐὰν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πύργου ἀποτίσαντες ποτε τὴν Ῥωμαϊκὴν σύγκλητον κατελήφθησαν ὑπὸ θαυμασμοῦ θὰ κατελαβάνοντο ὑπὸ εὐσεβοῦς φρίκης ἐὰν ἠτένιζον τὴν συνέλευσιν τῆς Ἐπιδάουρου, καὶ ἐὰν τὴν πρώτην ὑπέλαβον ἀσύνοδον Βασιλέων τὴν δευτέραν θὰ ἀπεκάλουν ἀσύνοδον Θεῶν. Πολὺς πληρεξούσιος ἠγέρθη τότε χωρὶν πρὸς τὸν κεντρικὸν λίθον τὸν χρησιμεύοντα ἀντὶ Πυλός· ἀλλ' ὁ μυστηριώδης γέρον ἀναστὰς αἰφνιδίως τὸν προκατέλαβεν. Ἀνῆλθε πεποιθὸς τὸ βῆμα, καὶ στραφείς πρὸς ἀνατολὰς ἐφάνη ἐπὶ μικρὸν πλῆον εἰς συλλογισμοὺς βαθυτάτους. Ὁ δὲ ἐλεγέ τις, ὅτι δὲν ἦτο κάτοικος τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὅτι τυχαίως εὗρεθίς ἐν τῇ γῇ ἀνεζήτει περιπατῶς ἄλλας σφαίρας φωτεινότερας καὶ οἰκειότερας αὐτῷ. Αἶφνης ἡ ὄψις τοῦ γέροντος ἠλλοιώθη· λαμπρὸν σέλας κατηύγαγε τοῦ· χαρκατῆράς του, τὰ χεῖλη διεστέλησαν ὡς ἐν προσευχῇ.

Ὅρθοι πάντες, ἐφώνησεν ἀποκαλύψατε τὰς κεφαλὰς σας. Ἡ Συνέλευσις ὑπῆκουσεν.

Ἀδελφοί, εἶπεν ὁ γέρον· ὑψώσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν. Τὸ πνεῦμα Αὐτοῦ μὰς ἐμπνέει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἡ δὲ ἐν ἀσθενείᾳ τελειομένη δεξιὰ Του χαράσσει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Συνήλθετε ἐνταῦθα, νόμιμοι τοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι, ὅπως ἀνακηρύξῃτε τὴν πολιτικὴν ὑπαρξὴν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς Πατρίδος. Γνωρίζω τὴν πρόθεσίν σας, γνωρίζω καὶ τὸ ψήφισμα.

Οἱ πληρεξούσιοι ἠτένισαν ἀλλήλους· ἀλλ' ὁ γέρον χάρις νὰ προσεῖχ παντελῶς πρὸς τὰ ἐμφανῆ σημεῖα τῆς ἐκπλήξεως ἐξηκολούθησε.

Χωρήσατε εὐθαρσῶς καὶ πεποιθότως πρὸς τὴν ἐντολήν σας. Αἱ τύχαι τῶν Ἑθνῶν κεῖνται εἰς τοῦ Θεοῦ τὰς χεῖρας, ὁ δὲ Θεὸς ἐκέρυξεν ἤδη πολὺ πρὸ ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑθνους.

Ἡ στάσις, ἡ φωνή, ἡ ὅλη ἔκφρασις τοῦ γέροντος εἶχόν τι τὸ ὑπεράνθρωπον.

Τίς εἶπεν, ὅτι ἀπέθανεν ἡ Ἑλλάς, ἐξηκολούθησε βροντοφώνως ὁ γέρων! Ἡ τρομερὰ νύξ τῆς ἀλώσεως δὲν ἦτο θάνατος· ἦτο νεκροφάνεια, ὑφ' ἣν ἐκάθευδε τὸ σθένος καὶ ἡ ζωή. Καὶ ἤδη τὴν σκοτεινοτάτην νύκτα διαδέχεται εὐοίωτος αὐγή ἐλευθερίας. Ἀδελφοὶ χαιρετίζωμεν τὴν ἀνατολήν τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἄνευ τέλους ἔσται, εἶπεν. Ἐνόσω οἱ Ἕλληνες τηροῦσι τὴν πίστιν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων των, θὰ εἴπωσιν εἰς τὸν ἥλιον αὐτῆθι καὶ ὁ ἥλιος θὰ σταθῇ. Ἐὰν ὁμῶς ἐπιπορνήσωσιν εἰς τὰ Πάτρια . . .

Ἡ ὄψις τοῦ γέροντος ἐσκυθρώπασε.

. . . Ζόφος καὶ γνόφος, εἶπε, θὰ καλύψῃ τὸν ἀνέφελον οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ὀφθαλμοί μου φωτίζονται ὑπὸ φωτὸς ὑπερέτερου. Ἰδοὺ σὲ βλέπω, Κρήτη, εὐάνδρος νῆσος, τῆς Ἑλλάδος προπύργιον· τὰς κοιλάδας σου ἀρδεύει τὸ αἶμα . . . καπνίζουσιν αἱ κορυφαὶ τῆς Ἰδης· τὰ τέκνα σου πίπτουσιν, ἀλλ' ἐγείρονται διὰ τῆς φήμης καὶ τῆς ἀθανασίας. Ἡρωϊκὴ νῆσος, εἶναι ἐπίπονος ὁ δρόμος σου, ἀλλὰ θάρρει· λαμπρὸν σὲ ἀναμένει τὸ ἔπαθλον τῶν θυσιῶν, δι' ὧν θὰ ἐκπλήξῃς καὶ θὰ συγκινήσῃς τὸν κόσμον.

Οἱ σπινθηροβόλοι ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος ἐστρέφοντο ἐντὸς τῶν κογχῶν των· τὸ στῆθος ἤσθμαινε, ἐπλατύνοντο οἱ μυκτῆρες καὶ ἐλαφρὸν ρίγος διέτρεχεν ἅπαν τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ταχύτερα ἔσται ἡ εὐτυχὴς τύχη σου, Ἐπτάνησος, εἶπε, καὶ σοῦ, Θεσσαλίας, σεπτῇ κοιτίτι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους. Ἀπὸ τῶν ἀκρωρείων τῆς Πίνδου βλέπω κατερχομέναι στρατιάς Ἑλλήνων . . . Ἐτεραι ὑπερφαλαγγίζουσι τὰς κορυφάς σου, Ὀλυμπε. Τὸν Θερμαϊκὸν τυχίξει στόλος Ἑλληνικός, ἡ Μακεδονία ἐλευθέρα καὶ Ἑλληνική, κλίνει τὴν κεφαλὴν τῆς, τολαίπωρος κόρη, εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρός. Ἰδοὺ διὰ τοῦ νησοστίκου Αἰγαίου, καὶ τῆς γαλανῆς Προποντίδος, βλέπω ἀκτινοβόλον τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆς Ἀγίας . . .

Σπασμοὶ κατέλαβον τὸν γέροντα· ἀπέσπασε τὸ κάλυμμα του, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸν ξύλινον σταυρὸν του καὶ ἔγονυπέτησεν.

Ἡ Συνέλευσις καὶ τὸ πλῆθος τὸν ἐμιμήθη.

Θεὲ προστάτα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀδυναμίας! ἀνεφώνησε· μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ ἀπολεσθῇ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν Σου, διότι τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐπανάστασις καὶ ἡ ἀνάστασις εἶναι ἔργον Σου. Χειραγώγησον καὶ συμπλήρωσον αὐτό, τήρησον ἄγνους τοὺς Ἕλληνας, κραταίωσον αὐτοὺς ἐν τῇ μαρτυρικῇ δεσμῷ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, καὶ ἔμπνευσον τὴν νεολαίαν εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὁποίας ἀπετέθησαν αἱ ἱερῶτάται τοῦ ἔθνους ἐλπίδες.

Πληρεξούσιοι τοῦ Ἑθνους! ἀνεβόησεν ἐγερθεῖς ὁ μυστηριώδης Προφήτης· ἀναγγεῖλωμεν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης εἰς τὴν Οἰκουμένην τὴν πολιτικὴν ὑπαρξίν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡμεῖς εἰμεθα τὰ ὄργανα, ἀλλ' ὁ Θεὸς λαλεῖ δι' ἡμῶν.

Καὶ σύρας ἀπὸ τοῦ κόλπου αὐτοῦ πάπυρον συνεστραμμένον ἀνέπτυξεν αὐτὸν καὶ ἀνέγνω τὸ ἐπόμενον ψήφισμα, ὅπερ ἦ ἐν Ἐπιδαύρῳ πρώτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις ἐξέδοτο τὴν πρώτην Ἰανουαρίου τοῦ 1822 πρώτου ἔτους τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος·

«Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸ ὑπὸ τὴν φρικώδη ὀθωμανικὴν δυναστείαν, μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ τὸν βαρύτετον καὶ ἀπα-

ραδειγμάτιστον ζυγὸν τῆς τυραννίας, καὶ ἀποσεῖσιν αὐτὸν μὲ μεγάλαις θυσίαις, κηρύττει σήμερον διὰ τῶν νομίμων παραστατῶν τοῦ εἰς ἔθνικὴν συνηγμένων Συνέλευσιν, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν καὶ ἀνεξαρτησίαν».

Εἶπεν ὁ γέρων, καὶ κατελθὼν τοῦ βήματος ἐξῆλθε τῆς Συνελεύσεως ἐν μέσῳ φαεινῆς νεφέλης καὶ τῆς ἐμφόδου καταπλήξεως τῶν πληρεξουσίων.

Οὐδεὶς ἔμαθε πλέον ποῦ ἀπῆλθεν. Ἴσως ἡ ἄμεσος καὶ μυστηριώδης ἐξαφάνισις τοῦ ἐνέτεινε τὴν παράδοσιν, ὅτι ἀπὸ στολῶς τοῦ Θεοῦ ἀνεκέρυξε πρῶτος ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐπιδαύρου τὴν ἔθνικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος.

* *

Ἐννεήκοντα συνεπληρώθησαν ἔτη ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκείνης ἡμέρας. Ἡ προφητεία τοῦ μυστηριώδους προσώπου ἐπεβεβαιώθη ἔκτοτε ἐν μέρει. Εἶθε ὁ μέλλων χρόνος νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ ἀκεραίαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ταύτην τὴν ἔθνικὴν ὡς ἀρίστην προσφέρωμεν ἐπινομιᾷ πρὸς τὸν Ἑλληνα ἀναγνώστην κατὰ τὴν ἐννεήκοστέν ἐπέτειον τῆς πρώτης ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἑθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Διατὶ κλαίεις τοὺς κεκοιμημένους; Τὰ πάντα ἐν τῇ φύσει εἶναι ζωὴ, καὶ ἐν αὐτῇ οὐδεὶς ὑφίσταται θάνατος. Ἀναμφιβόλως ἕκαστον ὃν ἀλλάσσει τὸ περικάλυμμα, τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἄλλ' οὐδὲν οὐδέποτε χάνεται. Ὁ θάμνος ἀποβάλλει περιδοικῶς τὰ ἄνθη του, τὰ φύλλα του, ἀλλ' ἡ ἐν αὐτῷ ζωτικὴ δύναμις διαμένει καὶ στολίζει αὐτὸν πάλιν διὰ πρασίνων φύλων καὶ διὰ ρόδων, ἅτινα ἀναδίδουσι γλυκυτάτην ὁσμὴν. Καῦσε τὸν θάμνον· δὲν καίεις, εἰμὴ τὸ περικάλυμμα αὐτοῦ, διότι τοῦ ζῆν ἡ δύναμις εἶναι ἀφθαρτος, καὶ θέλει σχηματίσει ἀλλαχοῦ νέους βλαστούς. Οὕτω καὶ ὁ ἀγαπητός, ὁ παρὰ σοῦ θρηγνόμενος, ἀπέρριψε μόνον τὸ περικάλυμμα, ἐξεδύθη μόνον τὸ ἔνδυμά του. Καὶ σὺ θέλεις πράξει ὅ,τι καὶ ἐκεῖνος, λαμπρὰν δὲ ἀφοῦ πάθης, μεταβολήν, θὰ ἀνεύρῃς αὐτόν. Ἐν τῷ θεῷ τὰ πάντα ἐν εἰσι, τὰ πάντα εἶναι ζωὴ, τὰ πάντα αἰωνίως ἀκατάστρεπτα διαμένονσι.

Δημ. Μαυροκορδάτος.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Πρὸς ἀπαντας τοὺς διαβιβάσαντας τῇ Ἐταιρείᾳ καὶ τῇ Διευθύνσει τῶν Πατρῶν συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἀπὸ καρδίας ἀντευχόμεθα τῶν κοινῶν πόθων τὴν ἐκπλήρωσιν.—Κ. Π. Κ) πολιν, Δ. Χ. Βόλον, Σ. Α. Γκ' οὐ μὲν οὐ λ τ ζ τ ν α ν, Ν. Χ. Πάτρας, Στ. Α. Δεμεσόβ. Εὐχαριστοῦμεν διότι συμμερίζοσθε τὸν πόθον τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν φύλλων παρακαλοῦμεν δὲ νὰ προσηλυτισθῇτε καὶ ἄλλους εἰς αὐτόν, διότι ὁ πόθος οὗτος εἶναι τὸ κεφάλαιόν μας.—Κ. Δ. Πάτρας. Δύνασθε νὰ πραγματοποιήσῃτε τὴν εὐεργετικωτάτην ἐπιθυμίαν τῶν συμπολιτῶν σας ἀποστέλλοντες ἡμῖν κατάλογον αὐτῶν.—Ν. Μ. Κέρκυρα Σ. Τ. Ἀρτα, Ἀσμένως θὰ ἐδεχόμεθα τὴν ἀποστολήν.

Πᾶν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἐταιρείαν ἀπευθύνεται

Τῷ κ. Ἰωάν. Μ. Δαμβέργῃ

Γεν. Γραμματεὶ τῆς Ἐταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν Πατρῶν Ἀμύνης
Ὀδὸς Νικηφόρου 3 Α
Εἰς Ἀθήνας